

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 342 din data de 08.04.2020

Dosar nr: 801/2019

Petiția nr: 6971/18.11.2019

Petentă: Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre

Reclamată: ..., educatoare la Grădinița cu program prelungit "..." din ...

Obiect: este reclamată atitudinea și declarațiile discriminatorii la adresa persoanelor de etnie maghiară

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1. Asociația pentru Protecția Drepturilor Minoritare Miko Imre, .

I. 2. Numele și adresa părții reclamate

2. ..., educatoare la Grădinița cu program prelungit "..." din ..., .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petenta reclamă atitudinea și declarațiile discriminatorii ale părții reclamate la adresa persoanelor de etnie maghiară.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate pentru data de 14.01.2020 (filele 42-43 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

6. La audierea din 14.01.2020 părțile au fost absente. Partea reclamată a depus la dosar anterior datei audierii punctul de vedere înregistrat cu nr. 97/08.01.2020 (filele 44-78 din dosar) cu anexe (filele 79-221 din dosar) într-un singur exemplar și, având în vedere dimensiunile mari ale acestui punct de vedere și ale anexelor, s-a solicitat părții reclamate prin adresa nr. 283/16.01.2020 (fila 222 de la dosar) să mai trimită încă un exemplar al acestora în vederea comunicării către petent.

7. Punctul de vedere depus în data de 30.01.2020 de partea reclamată a fost comunicat petentei (fila 224 din dosar) în vederea depunerii de concluzii scrise. Petenta a depus concluzii scrise prin adresa nr. 1407/27.02.2020 (filele 225-226 din dosar).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

8. Prin petiția înregistrată la CNCD cu **nr. 6971/18.11.2019** (fila 1-10 din dosar) și înscrisuri (filele 11-41 din dosar) petenta arată solicită constatarea și sancționarea faptelor de discriminare, hărțuire, incitare la ură și încălcarea demnității umane pe criteriul de apartenență etnică săvârșite de partea reclamată, educatoare la Grădinița cu program prelungit “...” din

9. În fapt, petenta arată că partea reclamată a formulat o serie de mesaje publice prin care a hărțuit și a incitat la ură împotriva:

- colectivului de copii și a părinților acestora de la grupa de predare în limba maghiară din Grădinița cu program prelungit “...” din ...,

- directoarei unității educaționale,

pe criteriul etnic, prin crearea unei atmosfere ostile, degradante și umilitoare și prin acest fapt a încălcat demnitatea umană a persoanelor enumerate.

10. Petenta prezintă faptele de hărțuire și incitare la ură pe criteriul etnic ale părții reclamate:

1) Mesaj postat de partea reclamată în data de 13 noiembrie

...:

“La noi la români ca la nimeni alții lucrurile merg cu susu-n jos de parcă-n unele zone s-a răsturnat căruța cu proști și incompetenți.

Nu că am avea ceva cu ei, dar când ajung în anumite posturi destul de importante, devin un mijloc de frânare a tuturor activităților progresive care se fac în această țărișoară greu încercată în ultima perioadă.

De exemplu: la cercetarea unei abateri la care a participat directorul și un angajat dintr-o instituție școlară din județul nostru, directorul scapă ca prin minune de această cercetare (și nu este prima dată) cu ajutorul unor elemente din consiliul de administrație ale instituției. În schimb, angajatul este sancționat. Cred că aici nu se vede legătura dintre cei doi angajați, chiar dacă unul este șef și celălalt subordonat, pentru că semnăturile ambilor cumulate au constituit obiectul abaterii.

Și nu mi se pare corect să plătească oalele doar unul, când amândoi au participat la aceasta. Dar acest director se pare că are o protecție de la județ de care a beneficiat tot anul trecut când a făcut greșeli cât China de mari, a primit titlul de metodist și calificativ FOARTE BINE (când calificativul lui trebuia să fie jos). Și, culmea, a fost menținut pe postul de management și în anul următor.

Deci, sfatul meu este dacă doriți să rămâneți manageri în continuare faceți ca acea persoană pentru că metoda este 100% garantată.

O mică modificare, care constă doar în protecția de la județ, care poate fi prin: relații, pile, nepotisme sau de la o altă etnie.”

2) ...:

“Care este modul în care un director incompetent poate rămâne în funcția sa fără a fi afectat de eșecurile propriului său neprofesionalism?

- a) Să fie de o altă etnie decât majoritatea românească.*
- b) Să fie cercetat de 2 ori pentru greșeli și neprofesionalism, și culmea, de fiecare dată să scape basma curată (cu ajutorul etnic sau al manevrării oamenilor din subordine).*
- c) Să scape de abateri la care participă împreună cu un alt subordonat, culmea, reușind ca numai subordonatul să fie cercetat și pedepsit (Acest lucru e de Guinness Book).*
- d) Să nu facă nimic și să fie în urma cu toate lucrurile. Și totuși să l se spună de la județ: “No, lasă! Stai liniștită că nimic nu se întâmplă! Că și dacă se mere mai departe, tăt nimic nu se face!” Să facă presiuni ca anumiți membri deranjați din Consiliul de Administrație, propuși de altcineva, culmea, să fie schimbați pentru că acest Consiliu de Administrație să rămână la cheremul lui (propunerile făcute de primar pentru reprezentantul primarului rămân la apanajul primarului, și nu la cerința unui amărât de director).*

Acesta, dragii mei, este secretul rămânerii unui director prost și incompetent pe funcție. Dacă vreți cheia succesului, vă rugăm să procedați la fel”.

- 3) Mesaj postat de partea reclamată pe propria pagina de socializare Facebook la data de 1 noiembrie 2019

...

*“Cum se poate că un Inspectorat **din țara românească** are nevoie pentru detașarea în interesul învățământului a directorilor de aprobarea de la unii inspectori de minoritate, oricare ar fi ei, precum și de la partidul/ organizația de la care ei fac parte (UDMR, FDGR, Uniunea Ucrainenilor din România)?*

*Avem oare nevoie de aprobarea unor etnii minoritare (oricare ar fi ele) **să ne punem directori în propriile școli?***

Eu nu cred acest lucru.

Legea Educației Naționale stipulează la art. 45, alin (9): „În unitățile școlare cu predare și în limbile minorităților naționale, unul dintre directori va fi un cadru didactic din rândul minorităților respective, cu respectarea criteriilor de competență profesională. Iar la art. 97, alin (1): „Directorul exercită conducerea executivă a unității de învățământ. În cazul unităților de învățământ cu predare integrală în limbile minorităților naționale, directorul are obligația cunoașterii limbii respective. În cazul unităților de învățământ cu secții de predare în limbile minorităților naționale, unul dintre directori are obligația cunoașterii limbii respective. În aceste cazuri, numirea directorului se face cu consultarea organizației care reprezintă minoritatea respectivă în Parlamentul României sau, dacă minoritatea nu are reprezentare

*parlamentară, cu consultarea Grupului parlamentar al minorităților naționale.”
Acest lucru este valabil doar când raportul claselor minoritare - clase române este de 2 la 1.”*

Postarea transmite un mesaj de incitare la ură și intoleranță pe criteriul etnic prin distincția de excludere a celor din urmă, pe care o induce autorul mesajului între majoritate și minoritate națională prin exprimarea **“țara românească” și “să ne punem directorii în propriile școli?”**. Prin exprimarea folosită, partea reclamată, în calitate de cadru didactic, tratează cetățenii români aparținând minorităților naționale (maghiară) ca fiind cetățeni de rangul doi, transmițându-le că sunt străini în România, și că școlile sunt ale românilor (“propriile școli”). De asemenea, partea reclamată, în calitate de cadru didactic, incită în mod direct împotriva aplicării prevederilor Legii educației în privința drepturilor și protecției minorităților naționale. Într-o altă postare, ulterioară, partea reclamată transmite mesaje cu caracter politic, chiar dacă în calitate de cadru didactic are o obligație de rezervă de a face comentarii de natură politică:

... – Facebook

November 1 at 9:24 PM · 2019

“Într-o anumită grădiniță din acest oraș funcționează o grupă maghiară cu 5 copii la intervenția extraordinară a minorităților și probabil în urma înțelegerilor pe care le-a avut UDMR cu PSD.

Întrebare: Care sunt „situațiile excepționale, în baza unei justificări corespunzătoare” care a permis acest lucru?

Legea Educației Naționale prevede la art.63, alin.1, litera b): grupa de la învățământul preșcolar cuprinde „în medie 15 preșcolari, dar nu mai puțin de 10 și nu mai mult de 20”.

- 4) Mesaj postat de partea reclamată pe propria pagina de socializare Facebook la data de 1 noiembrie 2019

...

November 1 at 3:44 PM

“Cât pot fi de nesimțiți unii ca în timpul unei ședințe de Consiliu de Administrație, în care majoritatea este de nație românească, un etnic maghiar să vorbească în limba proprie cu un director de aceeași etnie, ignorându-i cu bună știință pe ceilalți colegi români și apoi, să-i

abandoneze pentru o convorbire cu un coleg de aceeași etnie, lăsând la o parte consiliul respectiv în plina lui desfășurare!

Ce punctaj ar merita un asemenea director după această ispravă? Credeți că ar lua 60 de puncte sau mai puțin?

Pentru că aceasta arată desconsiderarea dascălilor români și nesimțirea de director de etnie, alta decât cea română, precum și o aroganță, care la această etnie se vede din ce în ce mai des în ultima perioadă. De ce oare?

Poate din cauza alegerilor, putând cauza câștigul unei tabere sau a alteia. Sau poate din cauza mândriei etnice de a se crede superiori într-o țară în care limba și nația este română, și care este, pe departe superioară la toate capitolele acestei etnii, datorită faptului că poporul român are continuitate pe aceste meleaguri de mii de ani.

Apoi uită că totuși țara în care ei își desfășoară activitatea este ROMÂNIA. Această atitudine românească împotriva lor vine din necesitatea faptului că ei (cealaltă etnie) sunt cei care nu țin cont de aceste lucruri și de faptul că își petrec viața și activitatea pe teritoriul românesc, unde limba națională este limba română și etnia principală este cea românească, la care am ajuns în urma unor lupte seculare duse inclusiv cu etnia lor minoritară și în urma unor uniri (I unire- în timpul lui Burebista, a II-a unire – la 1600 – realizată de către Mihai Viteazul, a III- a unire – din 1859 realizată de Alexandru Ioan Cuza, a IV-a unire - din 1918 de la Alba Iulia – președinte George Pop de Băsești)."

Mesajul părții reclamate, cadru didactic, pornește de la un atac la persoana directorului grădiniței, de etnie maghiară ("nesimțirea de director de etnie"), încălcând toate normele de conduită a unui cadru didactic, și continuă cu hărțuire și incitare la ură pe criteriul etnic împotriva comunității maghiare din România. Partea reclamată generalizează și califică etnia maghiară ca fiind arogantă, inferioară, iar atitudinile antimaghiare sunt justificate de reclamantă prin argumente ce transmit comunității maghiare că sunt străini în România.

Chiar dacă ar fi fost un astfel de comportament din partea directoarei, ceea ce nu a fost cazul, partea reclamată nu avea nicio justificare să transmită mesajul în speță. Codul de conduită impunea discutarea problemei în ședința în cauză.

În fapt, în ședința în cauză, inspectoarea de specialitate a răspuns la un apel telefonic în limba maghiară, în limba sa maternă.

Reacția părții reclamate a fost un depășită, exagerată, și mesajul unul profund discriminatoriu.

5) Mesaj postat de partea reclamată pe propria pagina de socializare Facebook la data de 1 noiembrie 2019

...

1 Noiembrie la 11:34 AM

"Mi s-a spus că am o reacție împotriva altora de altă etnie. Probabil că este așa deoarece nu pot să suport ca aceștia, deși minoritari și stând într-o țară care se numește ROMÂNIA prin diferite „matraplazăcuri” politice reușesc să influențeze sau să ne influențeze pe noi majoritatea din această țară cu tot felul de înșelătorii și subterfugii.

Putem să-i înțelegem pentru că ei fiind minoritari se unesc în fața altor majoritari. Dar, trebuie să înțeleagă că noi nu suntem dușmanii lor. Și, dacă vom fi, atunci ei vor fi sortiți pieirii, pentru că îi vom spulbera într-o clipită, fără milă.

De aceea consider că încercările de manipulare a unor elemente de acest gen și din etnia minoritară (directori, inspectori, viceprimari, primari, consilieri etc.) nu ar fi O.K. pentru că ei deocamdată se află într-o țară numită ROMÂNIA și sunt minoritari. Și au drepturi care în alte părți nu există. De aceea nu putem sta cu brațele încrucișate și să privim cum ei își fac jocul și manevrele. Și vom acționa în consecință, chiar dacă va trebui să o facem în mod mai dur dacă va fi cazul. (De aceea nu putem accepta ca un director minoritar să tragă sforile pentru minoritarii lui, discriminându-i pe ceilalți, care sunt majoritari. Și dacă nu poate să procedeze corect și să lucreze corect printre majoritari, atunci să meargă printre cei minoritari, asemenea lui.) Pentru că noi nu dorim și nu putem să-i lăsăm să se impună în fața noastră, noi fiind majoritari. Cu toate că-i conduce foarte bine instinctul de grup, le spunem foarte frumos și prietenește să-și vadă de treabă și să meargă printre ai lor unde se vor simți în elementul lor etnic. Și, să nu încerce să ne bâzâie pe noi cei majoritari, care, la o adică îi putem înghiți ca și o lingură de apă.

Ori, dacă e vorba de clase de copii la școală, grădiniță, licee și dacă nu se pot integra printre ceilalți mulți, majoritari, să plece în unitățile lor care sunt create special pentru ei și să fie toți împreună.

Și atunci, poate instinctul de turmă va fi și el minoritar. Pentru că, dacă deranjează pădurea, vor fi înghițiți și le va rămâne doar amintirea turmei."

Petenta arată că acesta este **un mesaj de incitare la ură pe criteriul etnic**, prin care se generalizează o întreagă comunitate minoritar etnică. Minoritarii etnici sunt etichetați ca cei care fac "matrapazlăcuri", "înșelătorii" prin care influențează majoritarii. Minoritarii care se unesc împotriva majoritarilor și care îi consideră pe majoritari dușmani.

Partea reclamată trece la amenințări: *"Și, dacă vom fi (dușmanii minoritarilor – nota noastră), atunci ei vor fi sortiți pieririi, **pentru că îi vom spulbera într-o clipă, fără milă.**"*

Partea reclamată consideră că dreptul minorităților naționale de a fi reprezentate în administrația statului sunt rezultate ale unor manipulări și drepturi care nu există în altă parte. În calitate de cadru didactic, reclamata încalcă Constituția României și convențiile internaționale la care România este parte care asigură și garantează drepturile minorităților naționale de a fi reprezentate proporțional în structurile statului.

În continuarea mesajului, partea reclamată incită la ură, la acțiune împotriva minorității naționale: *"de aceea nu putem sta cu brațele încrucișate și să privim cum ei își fac jocul și manevrele. Vom acționa în consecință, chiar dacă va trebui să o facem **în mod mai dur dacă va fi cazul.**"* Intoleranța părții reclamate, fostă directoare a unității educaționale, atinge contine inacceptabile într-o societate democratică în sistemul de învățământ atunci când spune despre directorul în funcție, de etnie maghiară, că dacă *"nu poate să procedeze corect și să lucreze corect și să lucreze corect printre majoritari, atunci să meargă printre cei minoritari, asemenea lui."*

Orice cadru didactic are posibilitatea să sesizeze nereguli cu privire la adresa conducerii pe cale legală. Nu se poate justifica incitarea la ură pe criteriul etnic de presupuse nereguli ale directoarei de etnie maghiară, nedovedite și nefondate.

După intoleranța vădită față de etnie maghiară, partea reclamată trece la incitarea la ură față de copii minoritari: *"ori, dacă e vorba de clase cu copii la școală, grădiniță, licee și dacă nu se pot integra printre ceilalți mulți, majoritari, să **plece în unitățile lor care sunt create special pentru ei și să fie toți împreună. Și atunci poate instinctul de turmă va fi și el minoritar.** Pentru că, dacă deranjează pădurea, vor fi înghițiți și le va rămâne doar amintirea turmei."*

Din nou, mesaje de amenințare, partea reclamată, în calitate de cadru didactic, fostă directoare a unității, incită la intoleranță, și nu înțelege elementele și principiile de bază ale dreptului de a învăța în limba maternă.

6) Mesaj postat de partea reclamată pe propria pagina de socializare Facebook la data de 1 noiembrie 2019

...

1 Noiembrie la 11:06 AM ·

"De la începuturile omenirii și o dată cu apariția limbajului oamenii au făcut înțelegeri. Aceste înțelegeri s-au făcut în funcție de situație, interes, obligatoriu (de supraviețuire) administrativ ș.a.m.d.

Sigur că la o înțelegere participă una sau mai multe părți. Și ideal este ca înțelegerea să evolueze în direcțiile cele mai bune, astfel încât rezultatul ei (pact, armistițiu, pace) să fie obligatoriu folositor tuturor părților. Acuma, în aceste înțelegeri, de obicei, se prezintă variante sau planuri de pace, armistiții sau rezolvarea situațiilor conflictuale create. Și se stabilesc obligatoriu termenii materializării condițiilor puse pas cu pas. Sigur că există un timp în care ele să se poată aduce la îndeplinire, un timp de la care începe planul propriu-zis.

Dar, când unele părți încearcă să ducă cu zăhărelul și mizează pe faptul trecerii timpului și încetării presiunilor (deși celelalte părți, conform înțelegerii, au renunțat la presiuni), atunci se consideră că acordul (înțelegerea) s-a dizolvat tocmai prin nerespectarea primilor pași. Și atunci se continuă RĂZBOIUL până la victoria finală, neexistând circumstanțe atenuante în direcția aceasta, astfel încât la următorul tratat condițiile se vor înăspri considerabil, iar pacea sau armistițiul va fi deranjant, rușinos, dureros. Toate aceste lucruri servind ca o lecție la faptul că toate condițiile încetării focului, chiar în urma unui armistițiu provizoriu, se respectă."

O postare care dovedește faptul că partea reclamată hărțuiește în mod constant directoarea de etnie maghiară a unității educaționale, folosindu-se de incitare la ură pe criteriul etnic.

7) Mesaj postat de partea reclamată pe propria pagina de socializare Facebook la data de 07 octombrie 2019

...

"Întrebare: Dacă ești de altă etnie ți se permite orice?

Pe vremea lui Ceaușescu națiunile conlocuitoare erau sub controlul majorității, a românilor. Acum, în momentul actual, nu putem da jos un etnic incompetent deoarece politica sau politicile spun că avem nevoie de sprijin la vot.

Dar dacă, nu respectă legile noastre românești, atunci să meargă să voteze în țările unde etnie lor e majoritară, pentru că noi nu mai tolerăm mult așa ceva.

Deci: Mergeți la voi acasă și faceți acolo ceea ce știți sau vă permit legile de acolo!

Aici, noi nu puteți face alte legi, care să vă favorizeze pe voi, când voi sunteți minoritari.

Legile acestei țări sunt făcute pentru cetățenii români, printre care ar trebui să vă numărați și voi.

Dacă nu vă place, renunțați la cetățenie și mergeți în țările de origine pentru că noi nu ne vom supăra și chiar vă vom ajuta să faceți asta!

Poate așa vom scăpa cu toți de probleme, tensiuni și incompetență."

Este mesajul față de care cuvintele sunt de prisos. O incitare la ură pe criteriul etnic, de la primul cuvânt până la ultimul. Chiar și în unele comentarii se califică postarea ca fiind xenofobă.

Partea reclamată nu recunoaște domnia legii într-un stat democratic, ci controlul majorității asupra unei minorități. Legile sunt ale statului, nu a unei comunități sau alteia, ele trebuie respectate de toți cetățenii.

Partea reclamată incită la intoleranță și ură: ***"Dar dacă, nu respectă legile noastre românești, atunci să meargă să voteze în țările unde etnie lor e majoritară, pentru că noi nu mai tolerăm mult așa ceva."***

Partea reclamată consideră că minoritarul etnic maghiar nu este cetățean român, și că minoritarul etnic maghiar trăiește într-un stat străin, nu acasă:

"Deci: Mergeți la voi acasă și faceți acolo ceea ce știți sau vă permit legile de acolo!

Aici, noi nu puteți face alte legi, care să vă favorizeze pe voi, când voi sunteți minoritari.

Legile acestei țări sunt făcute pentru cetățenii români, printre care ar trebui să vă numărați și voi."

Partea reclamată califică, în mod indirect, directorul grădiniței, minoritar etnic maghiar, ca fiind incompetent, fără a avea o probă în acest sens, fără ca un organ de specialitate să fi constatat definitiv și irevocabil acest fapt, proferând în mod permanent, hărțuitor, acuzații nefondate, calomnioase la adresa directorului în funcție, doar pentru că este de etnie maghiară.

8) Mesaje postate de partea reclamată pe propria pagina de socializare Facebook la data de:

- 11 aprilie 2019 – mesaj 6.1.,
- 11 aprilie 2019, - mesaj 6.2,
- 18 aprilie 2019, mesaj 6.3.

Mesaj 6.1.

...

11 Aprilie

"Dilemă: în cazul în care termini un liceu și ești de altă etnie în limba respectivă, după ce 4 ani nu studiezi limba română decât maxim 4 ore pe săptămână, ce facultate te-ar putea ajuta să îți însușești unele lucruri în limba română ca să devii un expert (director, contabil, administrator, inspector etc.), profesionist, cu o cunoaștere normală a limbii române?

Nu știu ce facultate ți-ar putea scoate din cap 4 ani sau poate și gimnaziul în limba etniei respective?

Dar când faci lucrurile prin corespondență sau la distanță, unde limba română o folosești doar pentru bifarea unor răspunsuri?

Ce fel de limbă română cunoști atunci?

Și cum se cheamă aceasta?"

Mesaj 6.2.

...

11 Aprilie

"Mie nu îmi convine ca directorul care mă reprezintă să nu știe să vorbească sau să nu înțeleagă corect limba română.

Ca să nu mai vorbim de scriere cursivă în limba română.

Vouă v-ar conveni acest lucru?

Cum ar putea procesul educativ să funcționeze cu randament maxim în această situație?

Ar trebui propus ca numărul orelor de studiu în limba română la școlile în limba minorităților să crească o dată cu trecerea dintr-un an școlar în altul, astfel încât un elev care ajunge în clasa a VIII-a să gândească și să vorbească în limba română.

Ori, ajungând în clasa a XII-a, să nu existe decât o mică diferență între ei și românii get-beget, diferență, nu în exprimare, ci în pronunția unor cuvinte."

Mesaj 6.3.

...

18 Aprilie

"Oare de ce scrie ... pe facebook?"

Motive sunt câteva:

1. Pentru a arăta unele greșeli ale unora și altora care dețin poziții importante și oficiale în învățământul nostru.
2. Pentru a promova legea și cunoașterea metodologiilor de funcționare a Legii Educației Naționale, lege care, pentru unii nu există decât ca formă de exprimare și nicidecum ca elementul cel mai important în învățământul nostru românesc.
3. Pentru a arăta abuzuri și incompetențe ale unora sau altora din jurul nostru și din sistemul educațional din care fac parte.
4. **Pentru a arăta diferențele de pregătire dintre unele cadre didactice care au originea română și altele din altă etnie, care sunt mult mai slab pregătite și au o deficiență de gândire în limba noastră maternă, limba română. (De aceea încurajăm și chiar cerem ca indiferent de neam sau etnie, pregătirea să se facă în totalitate în limba română, astfel să se elimine diferențele de gândire și exprimare. Pentru că este greu să depășești handicapul, un handicap de 12 ani de școală în care să nu studiezi limba română decât ca o limbă străină. Deci, gândirea și exprimarea este tot în limba etniei din care faci parte, și nu în limba română.)"**

Acestea sunt 3 mesaje prin care partea reclamată stigmatizează cetățenii români de etnie maghiară, afirmând că nu vorbesc limba română corect, din cauza apartenenței lor etnice, respectiv, din cauza faptului că studiază în forme de învățământ cu predare în limba maternă.

De asemenea, partea reclamată afirmă că directoarea grădiniței nu folosește corect limba maghiară, fără nicio dovadă în acest sens, practic, și pe acest element, reclamata continuă să adopte comportamente de hărțuire a directoarei pe criteriul etnic.

Mesajele de la acest punct sunt extrem de grave, denotă lipsa de cunoaștere sau rea voință a autorului în privința cunoașterii limbii române de către cetățenii români aparținând minorității maghiare. Partea reclamată emite sentințe asupra membrilor minorității maghiare fără nicio probă, statistică, generalizează și creează o atmosferă ostilă degradantă umilitoare la adresa acestora.

Partea reclamată **susține și solicită aplicarea de politici de asimilare a minorității maghiare**, ca pe vremea comunismului: ***" De aceea încurajăm și chiar cerem ca indiferent de neam sau etnie, pregătirea să se facă în totalitate în limba română, astfel să se elimine diferențele de gândire și exprimare. Pentru că este greu să depășești handicapul, un handicap de 12 ani de școală în care să nu studiezi limba română decât ca o limbă străină. Deci, gândirea și exprimarea este tot în limba etniei din care faci parte, și nu în limba română."***

Partea reclamată **incită la ură pe criteriul etnic** când solicită încălcarea Constituției României (art. 6 alin. 1) și a convențiilor internaționale în domeniul drepturilor și protecției minorităților naționale, negând dreptul la păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității etnice.

Cunoașterea cât mai competitivă a limbii române este un deziderat major al comunității maghiare, liderii comunității transmițând în mod constant mesaje în acest sens. Dreptul constituțional al cetățenilor aparținând minorității maghiare de a învăța în clase cu predare în limba maternă nu este incompatibilă cu învățarea competitivă a limbii române. Revine statului român obligația de a asigura condițiile adaptate și necesare pentru învățarea limbii române într-un mod competitiv.

Partea reclamată aplică standarde duble în evaluare, nu a postat niciun mesaj referitor la gradul de cunoaștere a limbii române de către etnici români, deși ar fi multe de dezbătut și la acest capitol.

11. Prin concluziile scrise înregistrate cu nr. 1407/27.02.2020 (filele 225-226 din dosar) petenta își susține în continuare cele arătate în petiție și solicită constatarea și sancționarea faptelor de discriminare, hărțuire, incitare la ură și încălcarea demnității umane pe criteriul de apartenență etnică săvârșite de partea reclamată. Petenta arată următoarele:

- prin multiplele pagini formulate ca răspuns de partea reclamată nu se justifică comportamentul xenofob, discriminatoriu, arătat prin postările de pe propria pagină de socializare sau chiar cele menționate în răspunsul formulat;

- în răspunsul părții reclamate sunt relatate situații aberante, speculative, care nu au nicio legătură cu petiția formulată împotriva ei către CNCD, deoarece partea reclamată vorbește în principal despre cum vede ea că își îndeplinește doamna directoare de etnie maghiară atribuțiile în cadrul Grădiniței cu program prelungit "...";

- mai mult chiar, în răspunsul formulat, partea reclamată dă dovadă de comportament naționalist-șovin, prin unele afirmații făcute împotriva comunității maghiare: "De aceea consider că dacă nu pot să învețe limba română să plece la vecinii noștri pentru a învăța limba lor maternă, aici la noi, în România, limba română fiind o obligativitate", "Sau instituția pe care o conduce nu este a noastră, a românilor? etc.", de mai multe ori menționează că:

“țara noastră, instituția noastră, etc.”, astfel se subînțelege că a românilor și practic etnicii maghiari nu pot fi considerați cetățeni cu același rang;

- partea reclamată se apără prin faptul că pe pagina de socializare nu a amintit niciodată numele instituției sau al directorului în cauză, dar acest fapt nu justifică realitatea și nici comportamentul inadecvat, discriminatoriu față de etnicii maghiari, după cum în răspunsul de întâmpinare chiar ea menționează că prin acele postări s-a referit în general la etnicii maghiari (ceea ce nu este mai bine);

- petenta solicită constatarea faptei de discriminare, obligarea părții reclamate să publice pe pagina sa de socializare și în presa locală un rezumat al hotărârii CNCD, să se analizeze răspunderea Inspectoratului Școlar Județean Maramureș în cauză și să aplice măsurile legale.

Susținerile părții reclamate

12. Partea reclamată depune punctul de vedere înregistrat cu nr. 97/08.01.2020 (filele 44-78 din dosar) cu anexe (filele 79-221 din dosar) prin care arată următoarele aspecte relevante:

- în niciuna din postările sale de pe facebook nu face referire la directorul de la o anume instituție de învățământ; nu apare numele vreunui director sau a unei instituții de învățământ din România;

- de copiii de la secția maghiară de la Grădinița cu program prelungit “...” ... sau de părinții acestora iar nu este vorba în nicio postare pe facebook;

- așa cum apare specificat în postările sale, partea reclamată nu are nimic cu comunitatea maghiară din România, ea afirmă că scrie doar la modul general; sunt niște păreri emise de o persoană care a fost director neîntrerupt aproape 9 ani de zile, deci care nu hărțuiește, ci constată în baza experienței într-o funcție de conducere timp de mai mulți ani;

- nu a specificat aceste nume, a făcut doar afirmații generale, și-a exprimat nemulțumirile față de ceea ce se întâmplă în jurul său; este un mare strigăt de îngrijorare pentru ceea ce este sistemul educațional în ziua de azi; nu are nimic cu etnicii maghiari, ci cu acele persoane promovate și menționate cu orice preț, chiar și de etnie în anumite funcții care nu aduc beneficii instituțiilor pe care le reprezintă;

- nu consideră că directoarea de etnie maghiară de la Grădinița cu program prelungit “...” ... era cazul să apeleze la o asociație, dar faptul că a făcut-o este din nou o dovadă că nu se poate reprezenta singură și încearcă să își ascundă nepriceperea profesională prin denigrări și discriminări a părții române în dauna celei maghiare. De asemenea, face o neascultare totală, chiar față de cerințele ISJMM, în favoarea inspectorilor de etnie maghiară cu care ține o legătură constantă și neobosită, inspector care lucrează acum în ISJMM sau care și-au desfășurat acolo activitatea în trecut;

- petenta dacă vrea și are dovezi are posibilitatea să o dea în judecată pe partea reclamată;

- probe detaliate au fost trimise spre cercetare noului Minister al Educației și Cercetării, precum și ISJMM, aceste probe există și ele arată incompetența respectivului director;

- **Răspuns la punctul 1:** În legătură cu cele afirmate, partea reclamată menționează că a scris acest lucru din cauză că acest manager a reușit să rămână în această funcție chiar dacă rezultatele au fost aproape zero și datorită intervențiilor de la județ ale unor inspectori minoritari.

- **Răspuns la punctul 2:** Această situație s-a petrecut la Grădinița cu program prelungit “...” pentru că toate probele trimise ISJMM (3 rapoarte: nr. 1143 din 12.03.2019, nr. 4248 din 15.07.2019 și în data de 12.12.2019) care se află în posesia ISJMM nu au fost luate în considerare la presiunea unor inspectori de etnie maghiară, care, împreună cu alți inspectori din ISJMM, au mușamalizat aceste aspect. Aceste rapoarte se află în posesia ISJMM și au dovezi clare care sunt de netăgăduit.

- **Răspuns la punctul 3:** Această situație s-a datorat faptului că la cererea de schimbare a directorului a venit răspunsul din partea ISJMM că trebuie aprobarea de la inspectorii etnici maghiari și dacă nu vine această aprobare acest director de etnie maghiară nu poate fi schimbat. Celelalte sunt bazaconii pentru că expresia “țara românească” este de origine română și care arată originea, nația, entitatea noastră și care poate fi folosită oricum, oricând și în orice împrejurare în România.

În legătură cu situația grădiniței cu 5 copii acest lucru s-a făcut sub presiunea unor membri ai ISJMM (inspector etnici maghiari-membri și în UDMR), membri care au reușit prin presiuni pe diferite nivele să desființeze o grupă de copii, educatorul respective fiind transferat la Liceul Teoretic “Nemeth Laszlo” ... (fiind în restrângere de activitate), pentru că nu au avut suficienți copii și apoi în toamnă, doar pentru 5 copii etnici maghiari s-a reînființat o grupă. Acest lucru a fost bineînțeles o colaborare între inspectorii etnici maghiari și colegii lor români (și membri ai PSD). Deci acestea sunt faptele. Și politică sau nu, aceasta este realitatea.

- **Răspuns la punctul 4:** Partea reclamată menționează că acest lucru a fost o situație din august 2019 în care partea reclamată și nu numai a fost chemată din concediul de odihnă pentru o urgență la o ședință de consiliu de administrație. Doamna director de etnie maghiară a vorbit în limba maghiară la telefon cu un alt director, cu o educatoare, iar ulterior a ieșit și a continuat discuția în afara biroului tot în limba maghiară. Acest lucru se poate stabili de către toți membrii consiliului de administrație existenți acolo. Partea reclamată consider acest aspect ca fiind o sfidare: un singur om de altă etnie era doamna director, ceilalți membri din consiliul de administrație și observatorii erau români.

- **Răspuns la punctul 5:** Conform Constituției României partea reclamată are dreptul să își exprime părerile liber în cazul unor neregularități și greșeli făcute de oricine și orice ca cetățeni români. Această situație s-a cauzat unor greșeli foarte grave ale managerului de etnie maghiară, care sub protecția unor elemente de aceeași etnie din cadrul ISJMM, în cârdășie cu altele, de data asta de etnie română tot din cadrul aceluiași ISJMM, în ciuda dovezilor pe care partea reclamată le-a arătat și pe care le-a transmis de nenumărate ori forului superior, respectiv ISJMM, și care în urma unor mutări profesionale foarte proaste în județ au permis:

- a) sprijin necondiționat unor oameni de-ai lor
- b) acoperirea tuturor greșelilor oamenilor considerați ai lor.

Faptul că partea reclamată a menționat aceste ilegalități nu a fost în ideea de instigare, cum afirmă petenta, ci pe prezentarea unor fapte reale care arată ascunderea unor ilegalități făcute sub presiune, prin faptul că oameni cu greșeli foarte grave profesionale (doamna

director de etnie maghiară) au fost acoperiți la cererea inspectorilor de etnie maghiară în cooperare cu inspectori români din cadrul ISJMM (în ciuda dovezilor prezentate lor de mai multe ori).

În legătură cu copiii minoritari maghiari e un fapt evident că nu sunt în stare să se exprime “normal” în limba română și chiar dacă fac parte din unități școlare mixte în care ar putea să existe o armonizare, o cooperare, ei sunt tot restrânși în aria lor și tot separate de ceilalți, neexistând nicio integrare. De aceea partea reclamată a considerat că ar fi mai bine să funcționeze într-o instituție sau în mai multe în care să funcționeze numai ei separate, cu obligativitatea de a-și însuși și de a cunoaște foarte bine limba română (aceasta este o problemă reală în toată țara noastră deoarece etnicii, și în special cei maghiari, refuză de-a dreptul să învețe limba română, uitând că limba română este o condiție necesară și suficientă pentru a trăi în România). De aceea partea reclamată consideră că dacă nu pot să învețe limba română să plece la vecinii noștri pentru a învăța limba lor maternă, aici la noi, în România, limba română fiind o obligativitate. Constituția României prevede la art.13 că “În România, limba oficială este limba română.” Aceasta nu este o instigare la ură sau o amenințare, ci este un fapt real. Celelalte lucruri sunt expresii folosite în limba română și exemple pe care se pare că petenta nu le cunoaște.

- **Răspuns la punctul 6:** Acest punct nu se referă cu nimic la ceea ce ar putea leza etnia maghiară deoarece încearcă să arate faptul că înțelegerile se fac între diferite părți, pe diferite niveluri de când este lumea și vor continua și în viitor atât timp cât omenirea va exista. Înțelegerile pot fi făcute între oricine.

- **Răspuns la punctul 7:** Regulamentul de funcționare a învățământului preuniversitar (OMEN nr. 5079/2016, completat de OMEN nr. 3027/2018) menționează că directorul “asigură implementarea hotărârilor consiliului de administrație. Propune consiliului de administrație anularea hotărârilor acestuia care contravin vădit dispozițiilor legale în vigoare și informează inspectoratul școlar despre aceasta.” Chiar dacă directorul a cerut anularea unei astfel de hotărâri deoarece a realizat ilegal angajarea educatoarelor de la secția maghiară, nu a putut arăta membrilor consiliului de administrație înștiințarea pe această temă către Inspectoratul Școlar Județean Maramureș. A încadrat personal didactic după ureche în acest an școlar la secția maghiară, aprobând contracte muncă retroactive, cu susținerea unor membri din cadrul consiliului de administrație. Aceasta arată incompetența doamnei director de etnie maghiară care face lucruri pentru etnicii maghiari fără a ține cont de legile și regulamentele Ministerului Educației și Cercetării sau de Codul Muncii, toate românești. Aici nu este nicio instigare la ură, ci este doar respectarea legii, pe care doamna director nu o cunoaște. Nu există ură sau instigare la ură pe considerente etnice, ci doar incompetența unei persoane care, culmea, mai este și director.

- **Răspuns la punctul 8:** În legătură cu acest punct partea reclamată menționează că există o multitudine de dovezi prin care se demonstrează că doamna director de etnie maghiară nu cunoaște limba română. Acest lucru se poate observa și din împuternicirea pe care doamna director o înaintează petentei. De altfel multe din problemele enumerate arată că doamna director nu cunoaște și nu stăpânește foarte bine limba română deoarece multe sunt o înțelegere greșită și în interpretare. Limba română conține o sumedenie de subtilități și ele nu sunt cunoscute foarte bine, nici în totalitate nici de românii get-beget, și atunci cum pot cei care studiază doar 4 ore pe săptămână să cunoască aceste subtilități? Dorința părții reclamate ar fi ca ei (etnicii maghiari) chiar dacă nu vor reuși să și-o însușească pe un nivel

10 (ceea ce este foarte greu și pentru un roman get-beget) să ajungă măcar pe nivel 6 care înseamnă modic. Și atunci poate că s-ar mai putea înțelege cu colegii români. Dar din păcate faptul că “unii” etnici nu doresc să cunoască mai mult limba română este o problemă gravă care arată că potrivit etniei lor ei consideră că nivelul de folosire și exprimare în limba română este suficient, deși pentru noi românii acest lucru poate fi grav deoarece viitorii specialiști care nu cunosc limba română ar putea perturba grav activitatea economică, socială, politică și militară a țării noastre. Ca să nu mai vorbim de religie. Deci gradul lor de cunoaștere și folosire a limbii române trebuie să urce spre 8 pentru că acesta este un nivel normal pe care se află și colegii români și atunci va exista înțelegere.

Aceasta nu este instigare de niciun fel, ci arată realitățile din țara noastră, problemă care în perioada comunistă nu a existat defel deoarece exista obligativitatea cunoașterii limbii române indiferent de etnie. În vremurile noastre democratice nu putem folosi această obligativitate, dar o putem transforma într-o cerință obligatorie ca să arate necesitatea cunoașterii măcar la un nivel mediu a limbii române pentru toată lumea, indiferent de etnie. Acesta este progresul și dezvoltarea viitoare a țării noastre.

-doamna director este de cetățenie româno-maghiară, dar partea reclamată se întreabă dacă țara în care aceasta muncește și trăiește nu este țară românească și dacă Constituția României nu este aceeași pentru toți care trăiesc, locuiesc și muncesc în acest spațiu numit România; sau dacă la o instituție de învățământ românească a statului român este director de etnie maghiară acesta nu este tot un cetățean al statului român;

-partea reclamată invocă dreptul la libertatea de gândire și conștiință și la libertatea de exprimare consacrate atât în Constituția României, dar și în art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului; afirmațiile părții reclamate nu ating imaginea sau reputația doamnei director, în nicio postare nu apare specificat numele acesteia, dar nici numele instituției unde este director; partea reclamată nu are niciun interes personal, material sau cultural în baza căruia își exprimă nemulțumirile pe o rețea de socializare în calitate de cetățean și cadru didactic; partea reclamată afirmă că nu dorește postul de director de la respectiva grădiniță, deși i-a fost propus de către ISJMM, l-a refuzat;

- partea reclamată arată că a realizat un raport cu privire la discreditarea și discriminarea sau încercarea de discriminare a persoanei sale de către doamna director de la Grădinița cu program prelungit “...” Discriminarea se referă la comportamentul pe care doamna director împreună cu inspectorii școlari de etnie maghiară îl au împotriva părții reclamate în formă continuă din septembrie 2018 – până în prezent; raportul conține un anumit număr de elemente denigratoare și discriminatorii la adresa părții reclamate, în mod special, dar și împotriva altor angajați ai grădiniței, dar și a copiilor români din această grădiniță, discreditare și discriminare pe care doamna director o face cu bună știință;

-partea reclamată detaliază în punctul de vedere exprimat și anexează acestuia o serie de 69 de anexe (filele nr. 79-221 din dosar) în legătură cu faptele doamnei director pe care le consideră neconforme cu legea și discriminatorii la adresa părții reclamate. Doamnei director i se impută faptul că se aliază cu persoane de aceeași etnie pentru a discredita și a discrimina dascălii români, că a instigat părinții grupei mari step by step să facă plângere la ISJMM împotriva părții reclamate, fără ca părinții respectivi să îi cunoască activitatea, iar atitudinea discriminatorie a doamnei director este în formă continuă, de natură etnică și sindicală; discriminarea este față de angajați, dar și față de copii;

-partea reclamată arată că doamna director nu cunoaște limba română, iar necunoașterea acesteia a dus la neaplicarea sau la aplicarea deficitară a unor regulamente și metodologii care au afectat întreaga activitate a grădiniței;

- partea reclamată precizează că doamna director în luna septembrie 2018 la secția maghiară permis unei persoane din exteriorul grădiniței să presteze servicii de ajutor de educatoare fără a avea vreo formă legală de desfășurare a acestei activități, prin urmare a favorizat munca la negru pentru persoane aparținând aceleiași etnii;

- în concluzie, partea reclamată subliniază că doamna director se face vinovată de: falsificarea documentelor, abuzul în serviciu, discriminarea unor subordonați, discriminarea copiilor români, minciuni repetate, ilegalități, discreditația în formă repetată a cadrelor didactice române, înjosirea cadrelor didactice române, favorizarea cadrelor didactice de etnie maghiară, fraudă, incompetență managerială, nerespectarea legislației;

- partea reclamată consideră că exprimarea sa a făcut-o și o face datorită faptului că este cetățean român liber, cu drept de vot și care dorește ca limba oficială pentru toți să fie stăpânită și de celelalte etnii care trăiesc, muncesc și își duc viața în țara noastră; aceasta apreciază că atitudinea sa este de bun român și nu înseamnă nicidecum discriminarea unor etnici (oricare ar fi ei), iar conform dovezilor depuse la dosar discriminarea se face din partea unor elemente de etnie și nicidecum de către parte reclamată.

V. Motivele de fapt și de drept

13. Colegiul director constată că reclamata a afirmat următoarele

• față de comunitatea maghiară:

- „aroganță, care la această etnie se vede din ce în ce mai des în ultima perioadă”;
- „din cauza mândriei etnice de a se crede superiori într-o țară în care limba și nația este română, și care este, pe departe superioară la toate capitolele acestei etnii, datorită faptului că poporul român are continuitate pe aceste meleaguri de mii de ani”;
- „Mi s-a spus că am o reacție împotriva altora de altă etnie. Probabil că este așa deoarece nu pot să suport ca aceștia, deși minoritari și stând într-o țară care se numește ROMÂNIA prin diferite „matraplazăcuri” politice reușesc să influențeze sau să ne influențeze pe noi majoritatea din această țară cu tot felul de înșelătorii și subterfugii. Putem să-i înțelegem pentru că ei fiind minoritari se unesc în fața altor majoritari. Dar, trebuie să înțeleagă că noi nu suntem dușmanii lor. Și, dacă vom fi, atunci ei vor fi sortiți pieirii, pentru că îi vom spulbera într-o clipită, fără milă.”;
- „cu toate că-i conduce foarte bine instinctul de grup, le spunem foarte frumos și prietenește să-și vadă de treabă și să meargă printre ai lor unde se vor simți în elementul lor etnic”;
- „să plece în unitățile lor care sunt create special pentru ei și să fie toți împreună”;
- „dacă deranjează pădurea, vor fi înghițiți și le va rămâne doar amintirea turmei”;
- „Mergeți la voi acasă și faceți acolo ceea ce știți sau vă permit legile de acolo!”;
- motivul postării mesajelor: „Pentru a arăta diferențele de pregătire dintre unele cadre didactice care au originea română și altele din altă etnie, care sunt

mult mai slab pregătite și au o deficiență de gândire în limba noastră maternă, limba română. (De aceea încurajăm și chiar cerem ca indiferent de neam sau etnie, pregătirea să se facă în totalitate în limba română, astfel să se elimine diferențele de gândire și exprimare. Pentru că este greu să depășești handicapul, un handicap de 12 ani de școală în care să nu studiezi limba română decât ca o limbă străină. Deci, gândirea și exprimarea este tot în limba etniei din care faci parte, și nu în limba română”;

- despre directoarea de etnie maghiară a unei grădinițe:
 - protecția de la județ „poate fi prin: relații, pile, nepotisme sau de la o altă etnie”;
 - modul prin care „un director incompetent poate rămâne în funcția sa fără a fi afectat de eșecurile propriului său neprofesionalism” este „să fie de o altă etnie decât majoritatea românească”;
 - „Avem oare nevoie de aprobarea unor etnii minoritare (oricare ar fi ele) să ne punem directori în propriile școli?”;
 - „mie nu îmi convine ca directorul care mă reprezintă să nu știe să vorbească sau să nu înțeleagă corect limba română”.

14. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

15. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

16. Analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

17. Prin nediferențiere judecătorii Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (**Van der Mussele împotriva Belgiei**, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (**Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit**, 30 iulie 1998, §75).

18. Colegiul director constată că, din punctul de vedere al dreptului la demnitate, persoanele de etnie maghiară se află în situație comparabilă cu alte persoane. Totodată reclamata exprimă ideea superiorității față de maghiari. În consecință când ele sunt tratate altfel, există o diferențiere.

19. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

20. Afirmățiile legate de comunitatea maghiară, respectiv de apartenența etnică a directoarei, evidențiază clar criteriul de diferențiere.

21. Colegiul director reține și incidența art. 2 alin. 5 din **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: *„Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”* Afirmățiile reclamatei duc la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant atât față de comunitatea maghiară, cât și față de directoare.

22. Privind dreptul afectat, Colegiul director arată că afirmațiile analizate reprezintă încălcarea dreptului la demnitate, cum au fost stabilite prin art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”* Afirmățiile manifestate în public de către reclamată pe de o parte au ca scop crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant față de comunitatea maghiară și față de directoare, dar instigă la ură, formulând necesitatea segregării comunității maghiare (*„să plece în unitățile lor care sunt create special pentru ei și să fie toți împreună”*) respectiv formulând amenințări la adresa maghiarilor (*„îi vom spulbera într-o clipită, fără milă”*; *„dacă deranjează pădurea, vor fi înghițiți și le va rămâne doar amintirea turmei”*).

23. Astfel afirmațiile reclamatei prezentate la pct. 13 reprezintă discriminare, hărțuire și încalcă dreptul la demnitate, întrucât au creat o deosebire pe criteriul apartenenței etnice care a avut ca scop și efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

24. Având în vedere caracterul cauzei, Colegiul director trebuie să analizeze limita dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitate. De regulă Colegiul director se bazează pe jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în acest domeniu extrem de complex.

25. CEDO analizează, în ordine, următoarele aspecte:

- existența unei limitări a libertății de exprimare;
- legalitatea restrângerii libertății de exprimare prin
 - existența unei norme juridice care prevede restrângerea;
 - calitatea normei juridice, și anume
 - accesibilitatea;
 - precizitatea;
 - previzibilitatea normei;
- legitimitatea restrângerii, ceea ce trebuie să fie prevăzută de **Convenție** (pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești);
- necesitatea restrângerii într-o societate democratică.

26. În mod evident, orice sancționare a limbajului discriminator, chiar și doar printr-un avertisment de natură contravențională, reprezintă o limitare a libertății de exprimare.

27. Privind legalitatea restrângerii, situația din România este cât se poate de clară. **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale** promovează respectarea dreptului la demnitate; există și o protejare a dreptului la demnitate prin art. 15 al **Ordonanței de guvern nr. 137/2000 privind combaterea tuturor formelor de discriminare**, republicată, accesibilă (prin publicarea în **Monitorul Oficial al României**), cu sancțiuni evidente. Sunt relevante și prevederile art. 30 al **Constituției României** care asigură libertatea de exprimare, cu următoarele limite:

„(6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.

(7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război, de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.”

28. Legitimitatea sancționării este dată prin nevoia de a proteja, în principal, reputația și drepturile altora, dar se poate invoca, spre exemplu, și siguranța publică, apărarea ordinii, protecția moralei etc. Dreptul la demnitate trebuie protejat, cum arată **Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale**, care consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

29. Necesitatea restrângerii într-o societate democratică este elementul cel mai subiectiv din analiza CEDO. Având în vedere acest fapt, CEDO a elaborat un set de principii aplicabile în domeniu:

- a) libertatea de exprimare constituie unul din fundamentele esențiale ale societății democratice, și una dintre condițiile de bază ale progresului societății și ale autorealizării individuale (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIER-INGESTATE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/i; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999,

§ 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 51; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);

b) libertatea de exprimare nu vizează doar informațiile sau ideile primite favorabil sau considerate a fi inofensive sau indifferente, ci și cele care offensează, șochează sau incomodează statul sau orice parte a populației; acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și înțelegerii, fără de care nu poate exista o societate democratică; libertatea de exprimare are și excepții, dar care trebuie interpretate în mod strict, iar necesitatea oricărei restrângeri trebuie stabilite în mod convingător (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **OTTO-PREMIER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **CEYLAN împotriva TURCIEI** [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/ii; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/i; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39/i; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 69; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 27);

c) exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități (**HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; **GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI**, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979); astfel, între altele, în contextul opiniilor religioase și credințelor este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, offensează alții, profanează sau care reprezintă o ingerință în drepturile lor, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane; statele au o marjă de apreciere când reglementează libertatea de exprimare în relație cu afirmații care offensează convingerile personale, în special cele morale sau religioase (**OTTO-PREMIER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 52; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 37);

d) în cazul moralității nu este posibil să se ajungă la un concept uniform european privind semnificația religiei în societate; chiar și în interiorul unui stat pot exista variații ale conceptului; prin urmare nu este posibil să se ajungă la o definiție comprehensivă privind ce reprezintă o limitare permisibilă a libertății de exprimare dacă exprimarea se îndreaptă împotriva sentimentului religios al altora; o marjă de apreciere trebuie lăsat prin urmare autorităților naționale în a stabili necesitatea unei astfel de limitări; această situație însă nu exclude o supervizare din partea CEDO (**OTTO-PREMIER-**

- INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58);
- e) îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 63; SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 60; ŞENER împotriva TURCIEI, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 42)
- f) toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 40);
- g) art. 17 al **Convenției** previne ca grupurile totalitare sau persoanele care incită la ură rasială să exploateze în propriul interes principiile enunțate, întrucât scopul acestor grupări este de a distruge drepturile și libertățile; această prevedere se referă și la activitățile politice (GLIMMERVEEN și HAGENBEEK împotriva OLANDEI, 8348/78 și 8406/78, 11 octombrie 1979; OHENSBERGER împotriva AUSTRIEI, nr. 21318/93, 2 septembrie 1994);
- h) abuzul cu libertatea de exprimare nu este compatibil cu democrația și drepturile omului, încalcă drepturile altora (WITZSCH împotriva GERMANIEI, nr. 7485/03, 13 decembrie 2005);
- i) anumite expresii concrete reprezintă un limbaj al urii, care pot insulta indivizi sau grupuri de persoane, iar aceste expresii nu se bucură de protecția articolului 10 al **Convenției** (JERSILD împotriva DANEMARCEI [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 35; GÜNDÜZ împotriva TURCIEI, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 41);
- j) atacurile vehemente împotriva grupurilor religioase sau etnice sunt incompatibile cu valorile proclamate și garantate de Convenție, și anume toleranța, pacea socială și nediscriminarea (NORWOOD împotriva REGATULUI UNIT, nr. 23131/03, 16 noiembrie 2004, IVANOV împotriva RUSIEI, nr. 35222/04, 20 februarie 2007);
- k) se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă; statele au o anumită marjă de apreciere privind existența nevoii, dar această apreciere se completează cu supervizarea europeană atât a legislației cât și a modului de aplicare al legislației de instanțele independente; CEDO este împuternicit să ofere interpretarea în ce măsură restricția sau sancționarea este reconciliabilă cu libertatea de exprimare (HANDYSIDE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 5493/72, 7 decembrie 1976, § 49; LINGENS împotriva AUSTRIEI, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 39; OTTO-PREMMINGER-INSTITUTE împotriva AUSTRIEI, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 50; WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 53; INCAL împotriva TURCIEI, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; CEYLAN împotriva TURCIEI [Marea Cameră], nr. 23556/94, 8 iulie 1999, § 74; ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI, nr. 25067/94 și nr. 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; GERGER împotriva TURCIEI, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 57/iii; SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/ii; ÖZTÜRK împotriva Turciei [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; NILSEN și JOHNSEN

- împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 53; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie 2000, § 53; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 71; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 29-30; **GÜNDÜZ împotriva TURCIEI**, nr. 35071/97, 4 decembrie 2003, § 38);
- l) în exercitarea supervizării, CEDO analizează atât conținutul cât și contextul afirmațiilor în cauză; restrângerea trebuie să fie proporțională cu legitimitatea restrângerii, autoritățile trebuie să justifice relevanța și suficiența lor (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 52; **LEHIDEUX și ISORNI împotriva FRANȚEI**, nr. 55/1997/839/1047, 23 septembrie 1998, § 51; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **ERDOĞDU și INCE împotriva TURCIEI**, nr. 25067/94 și 25068/94, 8 iulie 1999, § 47; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 54; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 43/iii; **ÖZTÜRK împotriva Turciei** [Marea Cameră], nr. 22479/93, 28 septembrie 1999, § 64; **NILSEN și JOHNSEN împotriva NORVEGIEI** [Marea Cameră], nr. 23118/93, 25 noiembrie 1999, § 43; **NEWS VERLAGS GMBH & CoKG împotriva AUSTRIEI**, nr. 31457/96, 11 ianuarie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); trebuie să existe o proporționalitate între impactul afirmației sancționate și sancțiune (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 40; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 50; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 39); orice formalitate, condiție, restricție sau penalitate impusă considerată a fi necesară într-o societate democratică pentru sancționarea sau chiar prevenirea atacurilor indecente asupra obiectelor venerației religioase trebuie să fie proporționată cu scopul legitim urmărit (**OTTO-PREMIER-INGENIEUR împotriva AUSTRIEI**, nr. 13470/87, 20 septembrie 1994, § 49);
- m) **Convenția** nu lasă prea mult spațiu restricțiilor în domeniul discursurilor politice sau discursurilor care ating interesul general; permisivitatea privind criticile față de guvern trebuie să fie mai pronunțată decât privind cetățeni privați, chiar și politicieni; într-un sistem democratic acțiunile guvernului trebuie urmărite îndeaproape nu doar de către autoritățile legislative și judiciare, dar și de opinia publică; poziția dominantă ce ocupă guvernul îi recomandă să nu utilizeze sancțiunile penale, întrucât are alte posibilități de a răspunde la atacuri și critici injuste; autorităților competente ale statului rămân suficiente posibilități de a adopta, în calitatea lor de garanți ai ordinii publice, măsuri de sancționare adecvate fără ca acestea să devină excesive; totuși în situația în care afirmațiile incită la violență împotriva unor persoane sau oficiali ori împotriva unui segment al societății, autoritățile statului se bucură de o apreciere mai largă când examinează necesitatea restrângerii libertății de exprimare (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **WINGROVE împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 19/1995/525/611, 25 noiembrie 1996, § 58; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 54; **GERGER împotriva TURCIEI**, nr. 24919/94, 8 iulie 1999, § 46; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 60; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 61; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 57; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 46; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 62; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 40; **İBRAHİM AKSOY împotriva TURCIEI**, nr. 28635/95, 30171/96 și 34535/97, 10 octombrie

- 2000, § 52; **E.K. împotriva TURCIEI**, nr. 28496/95, 7 februarie 2002, § 70; **KARKIN împotriva TURCIEI**, nr. 43928/98, 23 septembrie 2003, § 28);
- n) libertatea de exprimare are o importanță specială pentru politicieni sau persoanele alese ca reprezentanții unui electorat, care trebuie să-și atragă atenția asupra preocupării lor; limitarea libertății de exprimare pentru un politician aflat în opoziție sau pentru un parlamentar solicită un examen mai temeinic din partea CEDO (**CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 46);
- o) fără dubii, libertatea discursului politic nu este absolut prin natura sa, statele pot introduce restricții și sancțiuni, CEDO având rolul final de a analiza compatibilitatea acestor măsuri cu libertatea de exprimare (**INCAL împotriva TURCIEI**, nr. 41/1997/825/1031, 9 iunie 1998, § 53)
- p) presa joacă un rol esențial într-o societate democratică; deși nu trebuie să treacă de anumite limite, cum ar fi privind securitatea națională, integritatea teritorială, amenințarea cu violență, prevenirea dezordinii și criminalității, respectarea reputației și drepturilor altora, necesitatea de a preveni transmiterea unor informații confidențiale, are sarcina de a oferi — într-o manieră conformă cu obligațiile și responsabilitățile sale — informații și idei de interes public, în particular în chestiuni politice, inclusiv cele care divid societatea dar și cele care prezintă justiția; libertatea presei reprezintă unul din cele mai bune posibilități de a crea o opinie privind ideile și atitudinile liderilor politici; libertatea jurnalistică acoperă posibila recurgere la un grad de exagerare, chiar și provocare (**LINGENS împotriva AUSTRIEI**, nr. 9815/82, 8 iulie 1986, § 41-42; **CASTELLS împotriva SPANIEI**, nr. 11798/85, 23 aprilie 1992, § 42; **DE HAES și GIJSELS împotriva BELGIEI**, nr. 19983/92, 24 februarie 1997, § 37; **FRESSOZ și ROIRE împotriva FRANȚEI** [Marea Cameră], nr. 29183/95, 21 ianuarie 1999, § 45; **SÜREK și ÖZDEMİR împotriva TURCIEI**, nr. 23927/94 și nr. 24277/94, 8 iulie 1999, § 58; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 1**, nr. 26682/95, 8 iulie 1999, § 59; **SÜREK împotriva TURCIEI NR. 4**, nr. 24762/94, 8 iulie 1999, § 55; **OKÇUOĞLU împotriva TURCIEI**, nr. 24246/94, 8 iulie 1999, § 44; **ERDOĞDU împotriva TURCIEI**, nr. 25723/94, 15 iunie 2000, § 52; **ŞENER împotriva TURCIEI**, nr. 26680/95, 18 iulie 2000, § 41);
- q) presa nu are doar dreptul ci și obligația de a prezenta informații de interes public conform dreptului publicului de a primi aceste informații (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- r) nu se protejează doar informația în sine, dar și forma prin care se aduce la cunoștință opiniei publice (**JERSILD împotriva DANEMARCEI** [Marea Cameră], nr. 15890/89, 23 septembrie 1994, § 31);
- s) stabilirea pedepselor este în principiu de competența instanțelor naționale, CEDO consideră totuși că aplicarea pedepsei închisorii pentru o infracțiune în domeniul presei nu este compatibilă cu libertatea de exprimare a jurnaliștilor, decât în circumstanțe excepționale, mai ales atunci când au fost grav afectate alte drepturi fundamentale, ca de exemplu în cazul utilizării limbajului urii sau incitării la violență (**CUMPĂNĂ și MAZĂRE împotriva ROMÂNIEI**, nr. 33348/96, 17 decembrie 2004, § 115);
- t) principiile privind libertatea de exprimare vizează și funcționarii publici, deși este legitimat ca statul să impună față de ei obligația discreției, ținând cont de statutul lor special (**AHMED și alții împotriva REGATULUI UNIT**, nr. 65/1997/849/1056, 2 septembrie 1998, § 56).

30. Aplicând principiile CEDO, constatăm următoarele:

- exercitarea libertății de exprimare comportă obligații și responsabilități, astfel este legitimat să se includă obligația de a evita pe cât se poate expresii care, în mod gratuit, ofensează alții, care astfel nu contribuie la orice formă de dezbatere publică capabilă de a duce la un progres al relațiilor umane (pct. 29, lit. b) — afirmațiile reclamatei ofensează gratuit, afirmă superioritatea românilor față de maghiari, sugerează necesitatea segregării

comunității maghiare, sancționării maghiarilor dacă nu se supun majorității, ideea că maghiarii nu sunt acasă în România și ar trebui să se ducă acasă, că ei sunt aroganți etc.;

- îndatoririle și responsabilitățile legate de exercitarea libertății de exprimare au o semnificație specială în situații de conflict sau de tensiuni, o grijă particulară trebuie manifestată față de vehicularea prin presă a limbajului urii sau a promovării violenței (pct. 29, lit. e) — afirmațiile analizate sunt de natură să creeze tensiuni interetnice;

- toleranța și respectarea demnității umane constituie fundamentul democrației și societății pluraliste, prin urmare este necesar ca în societățile democratice să se sancționeze sau chiar să se prevină orice formă de expresii care diseminează, incită, promovează sau justifică ura bazată pe intoleranță, cu condiția ca orice formalitate, condiție, restricție sau amendă impusă să fie proporțională cu legitimitatea invocată (pct. 29, lit. f) — afirmațiile reclamatului promovează superioritatea unei comunități față de o altă comunitate și ura bazată pe intoleranță;

- se poate invoca necesitatea restrângerii libertății de exprimare în situația în care există o nevoie publică urgentă (pct. 29, lit. k) — promovarea ideii că unii sunt superiori altora este în esență de natură extremistă, care a format bazele nazismului; în consecință astfel de idei nu pot fi tolerate în societate.

31. Prin urmare afirmațiile reclamatului, care fac obiectul petiției, nu sunt protejate de art. 10 al **Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale**.

32. Art. 26 din **O.G. nr. 137/2000** prevede:

„(1) *Contravențiunile prevăzute la art. 2 alin. (2), (4), (5) și (7), art. 6-9, art. 10, art. 11 alin. (1), (3) și (6), art. 12, 13, 14 și 15 se sancționează cu amendă de la 1.000 lei la 30.000 lei, dacă discriminarea vizează o persoană fizică, respectiv cu amendă de la 2.000 lei la 100.000 lei, dacă discriminarea vizează un grup de persoane sau o comunitate.*

(2) Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești.”

33. Colegiul director aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de ..., educatoare la Grădinița cu program prelungit “...” din ..., loc. ..., b-dul Traian, bl. 1, sc. E, ap. 17, cod poștal 430211, jud. Maramureș, având în vedere următoarele:

a) discriminarea a vizat o comunitate;

b) discriminarea etnică trebuie să fie considerată ca fiind o faptă extrem de gravă; CEDO, prin soluțiile pronunțate (ex. **Moldovan și alții împotriva României nr. 2** din 12.07.2005) arată că acest tip de discriminare este atât de grav, încât reprezintă tratament degradant în sensul art. 3 al **Convenției europene a drepturilor omului**, iar mai nou astfel de afirmații sunt analizate inclusiv din perspectiva art. 8 al **Convenției** (dreptul la viață intimă și de familie);

c) reclamata a publicat în mod repetat afirmații cu caracter discriminatoriu;

d) partea reclamată este o persoană fizică, cu un venit modest de educatoare, la prima faptă contravențională constată de CNCD.

34. Având în vedere că afirmațiile au fost făcute în public, cu un impact relevant, obligă reclamata să publice un rezumat al hotărârii de constatare, cu respectarea caracterului confidențial al datelor de identificare ale persoanelor implicate, în presa locală din județul Maramureș.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Afirmațiile analizate ale reclamatei reprezintă discriminare, hărțuire și încalcă dreptul la demnitate conform art. 2 alin. 1, alin. 5 respectiv art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**;
2. Aplică amenda contravențională de 2.000 lei față de ..., educatoare la Grădinița cu program prelungit "... din ..., loc. . conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**;
3. Obligă reclamata să publice un rezumat al hotărârii de constatare, cu respectarea caracterului confidențial al datelor de identificare ale persoanelor implicate, în presa locală din județul Maramureș conform art. 26 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**;
4. Copia prezentei hotărâri se va comunica părților și Administrației Județene a Finanțelor Publice Maramureș;

VI. Modalitatea de plată a amenzii: Amenda se va achita la Administrația Județeană a Finanțelor Publice Maramureș, dovada plății și a publicării rezumatului hotărârii se va trimite către CNCD în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii. În caz contrar CNCD va lua măsurile legale necesare.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 08.04.2020 au fost: DINCĂ ILIE – Membru, GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, SANDU VERONICA TATIANA - Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 09.04.2020

Motivată: A.S. (pct. 1-12)

Haller István (pct. 13-34)

Tehnoredactată: A.S.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.